

VUOSIKERTOMUS

2019

SUOMEN LÄÄKETIETEEN
SÄÄTIÖ | 1960–2020 |

Suomen Lääketieteen Säätiöltä yli 20 miljoonaa euroa lääketieteen tutkimukseen viimeisen kymmenen vuoden aikana

Suomen Lääketieteen Säätiö on perustettu vuonna 1960. Se jakaa vuosittain noin kaksi miljoonaa euroa apurahoja lääketieteelliseen tutkimukseen kaikille aloille. Apurahoja myönnetään tutkijauran eri vaiheissa oleville nuorille tutkijoille. Eka- ja kannustusapurahat on tarkoitettu kannustukseksi uraansa aloitteleville tutkijoille, tutkimusapurahat 4, 8 tai 12 kuukauden päätoimiseen tutkimustyöhön, tutkijatohtorin apurahat post doc -tutkimukseen ulkomailla ja tutkimusryhmän perustajan apurahat itsenäisen tutkijauran käynnistämiseen. Säätiö rahoittaa vuosittain noin 150 lääketieteen tutkijaa ja myöntää Pohjola-yhtiön lääketieteen palkinnon huomattavasta elämäntyöstä lääketieteen alalla. Apurahat ovat haettavissa toukokuun aikana. Lisätietoja säätiöstä ja apurahoista: www.laaketieteensaatio.fi

Suomalainen Lääkäriseura Duodecim on Suomen suurin tieteellinen yhdistys, joka kehittää lääkärin ammattitaitoa ja käytännön työtä täydennyskoulutuksen, julkaisujen ja tutkimusapurahojen avulla. Vuonna 1881 perustettuun Duodecim-seuraan kuuluu nykyisin yli 24 000 lääkäriä ja lääketieteen opiskelijaa sekä 111 lääketieteellistä yhdistystä. Seuran omistama Kustannus Oy Duodecim julkaisee lääketieteen ja terveydenhuollon ammattilaisille oppi- ja käsikirjoja, tietokantoja ja sähköisiä palveluita päivittäisen työnteon tueksi. Lisäksi Duodecim tarjoaa suurelle yleisölle luotettavaa ja ymmärrettävää tietoa terveydestä ja sairauksista. Lisätietoja Duodecimista: www.duodecim.fi

Pähkinänuoressa

Suomen Lääketieteen Säätiö pyrkii toiminnallaan varmistamaan, että Suomessa on korkeatasoista lääketieteellistä tutkimusta ja osaamista myös tulevaisuudessa.

Lääkäriseura Duodecimin vuonna 1960 perustama säätiö on kymmenen viime vuoden aikana jakanut apurahoja yhteensä yli 20 miljoonaa euroa. Edustettuina ovat kaikki lääketieteellisen tutkimuksen alat yleisistä kansantaudeista harvinaisiin perinnöllisiin sairauksiin.

Yksityishenkilöiden ja elinkeinoelämän tekemät lahjoitukset ovat keskeinen säätiön varojen lähde.

Kertomusvuonna apurahoja ja palkintoja myönnettiin noin 2,1 miljoonaa euroa 172 tutkijalle ja tutkimusryhmälle.

Sisällys

Esipuhe	6
Suomen Lääketieteen Säätiön toimintakertomus 2019	8
Kivunhoidon aktiivinen kehittäjä	10
Pohjola- ja Suomi-yhtiön lääketieteen palkinto	11
Tutkimusryhmän perustajan apuraha	12
Verisyöpä muuttuu krooniseksi sairaudeksi	13
Palaavan tutkijan apuraha	14
Hyljintä riesana sydänsirroissa	15
Post doc -apuraha	16
Uutta tietoa suomalaisen tautiperintöön kuuluvasta harvinaissairaudesta	17
Tutkimusapurahat päätoimiseen tutkijana työskentelyyn	18
Elintavat muokkaavat suoliston mikrobistoa	19
Suomen Lääketieteen Säätiön kannustus- ja eka-apurahat	21

Tätä Suomessa tutkitaan	22
Syövät ja neurologiset sairaudet suosituimpia tutkimuskohteita	23
Rintasyövän ennuste tarkentuu	24
Suomen Lääketieteen Säätiön rahastot	25
Lahjoitukset	26
Tuloslaskelma ja tase	28
Hallinto ja henkilöstö	30
Apurahapäätösten valmistelu	32
Riskienhallinta ja toimintaperiaatteet	34
Säätiön varojen hoito	35
Kuluvan vuoden näkymät	36
Tilintarkastuskertomus	37
Uni heijastuu kognitioon	38

Säätiörahoitus osoitti voimansa olemalla joustavaa ja ketterää. Samalla tilanne paljasti, miten iso merkitys on säätiöille osoitetuilla lahjoituksilla. Ne siirtyvät suoraan tutkimukseen.

Esipuhe

Hyvät lääketieteen ystävät,

Emmepä osanneet aavistaa syksyllä 2019 Suomen Lääketieteen Säätiön 60-vuotisjuhlavuotta suunnitellessamme, millainen olisi tuleva vuosi! Äkkiarvaamatta iskenyt koronavirusepidemia on paljastanut lääketieteellisen tutkimustyön merkityksen kouriintuntuvalta tavalla.

Kriisi tuo esiin, miten tärkeää on, että meillä Suomessa on ihmisiä, jotka osaavat tehdä lääketieteellistä tutkimusta sekä analysoida tehtyjen tutkimusten tuloksia. Se osoittaa myös, miten tärkeä rooli säätiöillä on Suomessa lääketieteen tutkimuksen rahoittajina. Säätiöiden yhteishankkeessa jaoimme huhtikuussa 0,8 miljoonaa euroa nopealla aikataululla koronavirustutkimukseen. Saimme viikossa lähes 200 hakemusta ja myönsimme viikon sisällä apurahat kymmenelle korkeatasoiselle hankkeelle. Tuloksista voidaan ehkä hyötyä jo tänä vuonna. Säätiöt osoittivat nopean reagointikykyä ja pitkäaikaisen kokemuksensa apurahojen myöntäjinä. Yhteistyö säätiöiden välillä toimi jälleen saumattomasti – meillä on siitä jo aiempaa kokemusta muun muassa post doc -poolin myötä.

Säätiörahoitus osoitti voimansa olemalla joustavaa ja ketterää. Samalla tilanne paljasti, miten iso merkitys on säätiöille osoitetuilla lahjoituksilla. Ne siirtyvät suoraan tutkimukseen.

Säätiö on viime vuosina panostanut viestintään. Haluamme olla mukana julkisissa keskusteluissa sekä tuoda esiin suomalaista lääketieteellistä tutkimusta. Kertomusvuonna 2019 säätiö oli mukana yhteiskunnallisessa keskustelussa osallistuen muun muassa Suomi-Areenaan Porissa sekä eduskuntaryhmille luovutettuun Kliinisen tutkimuksen vetoomukseen. Julkaisimme aktiivisesti uutisia verkkosivuiltamme ja Twitterissä. Teetimme myös selvityksiä. Ne osoittivat muun muassa, että liki 70 prosenttia suomalaisista on halukkaita tukemaan lääketieteellistä tutkimusta lahjoituksella. Twitterissä seuraajamäärämme tuplaantui ja uutiskirjeillämme on nyt lähes 3 000 tilaajaa.

Vuonna 2020 haluamme juhlistaa suomalaista lääketieteellistä tutkimusta ja tutkijoita. Juhlavuoden kampanja "60 hyvää syytä" nostaa esiin syitä tukea alan tutkimusta. Videot, artikkelit ja podcastit kertovat, millaista tutkimusta meillä Suomessa tehdään ja miten se vaikuttaa jokaisen suomalaisen elämään.

Tarkoituksenamme on olla mukana lääkäripäivillä eri puolilla Suomea. Aloitimme vuoden juhlavasti Helsingin lääkäripäivillä ja olimme mukana Oulun lääkäripäivillä, mutta nähtäväksi jää, miten koronatilanne vaikuttaa loppuvuoden tapahtumien järjestämiseen.

Jaamme juhluvuoden kunniaksi aiempaa suuremman summan apurahoja. Pyrimme nostamaan esiin tutkimushankkeita, jotka kohdistuvat uusiin uikiin ja niihin reagointiin.

Olen ylpeä ja iloinen työstä, jota Suomen Lääketieteen Säätiö on tehnyt jo 60 vuoden ajan. Se on tarjonnut tukea tutkijakaaren eri vaiheissa oleville lääkäreille, eka-apurahoista aina tutkimusryhmän perustajien apurahoihin saakka. Suomi tarvitsee jatkossakin lääketieteellisen tutkimuksen osaajia ja tutkijoiksi haluavia ihmisiä. Me luomme yhdessä tulevaisuutta.

Toukokuussa 2020

Oskari Heikinheimo

*Suomen Lääketieteen Säätiön
hallituksen puheenjohtaja*

Suomen Lääketieteen Säätiön toimintakertomus 2019

*Säätiön toiminnan tavoite
on suomalaisen lääketieteellisen
tutkimustyön ja koulutuksen
tukeminen. Säätiö tukee
erityisesti nuoria
lääketieteen tutkijoita.*

Apurahat ja palkinnot

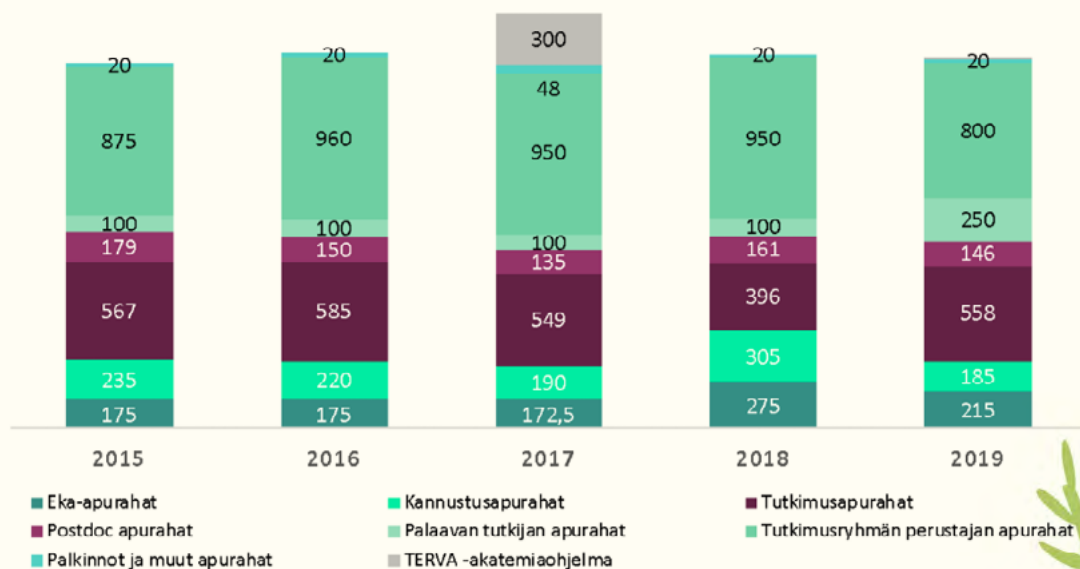
Säätiö myönsi vuonna 2019 yleisessä haussa apurahoina noin 2 miljoonaa euroa. Apurahan sai 168 tutkijaa. Hakuaika oli toukokuussa ja apurahat julkistettiin Duodecimin vuosijuhlassa marraskuussa. Käsiteltäviä hakemuksia oli 717. Lisäksi säätiö myönsi erillisissä hauissa Post doc poolin kautta kahdelle post doc -tutkijalle yhteensä 146 000 euroa.

Pohjolan ja Suomi-yhtiön lääketieteen palkinto 20 000 euroa myönnettiin tammikuussa 2020 Lääkäripäivillä professori Eija Kalsolle. Lisäksi myönnettiin 10 000 euron apuraha Hippokrateen tekstien suomentamiseen FT Marke Ahoselle.

Säätiö kehittää apurahatarjontaa pitkäjänteisesti. Vuonna 2010 apurahoihin lisättiin Eka-apuraha, 12 kuukauden tutkimusapuraha, vuonna 2013 tutkija-tohtorin apuraha (post-doc) ja vuonna 2015 palaavan tutkijan apuraha. Vuonna 2017 käynnistettiin yhteistyö Suomen Akatemian kanssa.

Säätiön vuonna 2019 myöntämien apurahojen ja palkintojen yhteissumma oli noin 2,1 miljoonaa euroa.

Kuva 1. Myönnettyt apurahat (1000 euroa) 2015-19.

Kivun hoidon aktiivinen kehittäjä

Pohjolan ja Suomi-yhtiön 20 000 euron lääketieteen palkinto myönnettiin tammikuussa 2020 Lääkäripäivillä Helsingin yliopiston professori Eija Kalsolle. Hänen ansiokas työnsä kivun hoitoon ja tutkimukseen liittyen on helpottanut lukuisien kipupotilaiden elämää.

Eija Kalso on tutkinut muun muassa kroonisen kivun taustalla olevia biologisia mekanismeja ja selvittänyt, miten väliaikainen kipu voi muuttua pysyväksi. Tutkimustyönsä ohella Kalso on kehittänyt aktiivisesti kivun hoitoa. Hän on käynyt ansiokasta ja rohkeaa keskustelua opioidien ja kannabiksen käytöstä kivun hoidossa.

Kalso toimii Helsingin yliopiston kivun tutkimuksen ja hoidon professorina sekä HUSin kipuklinikan yli-lääkärinä. Hän on International Association for the Study of Pain -järjestön presidentti ja Suomalaisen Tiedeakatemian jäsen vuodesta 2010. Lähes 300 tieteellistä artikkelia julkaissut Kalso on palkittu monilla kansallisilla ja kansainvälisillä palkinnoilla ja huomionosoituksilla.

Pohjolan ja Suomi-yhtiön lääketieteen palkinto myönnetään vuosittain suomalaiselle lääkäriille huomattavasta kansallisesta ja kansainvälisestä elämäntyöstä lääketieteen alalla. Palkinnon suuruus on 20 000 euroa. Sen saajan valitsevat keskeisten lääkäri-järjestöjen puheenjohtajat.

VIIMEISIMMÄT POHJOLA- JA SUOMI-YHTIÖN LÄÄKETIETEEN PALKINNON SAAJAT

2020 Professori Eija Kalso
2019 Professori Markku Mäki
2018 Professori Marjukka Mäkelä
2017 Professori Markku S. Nieminen
2016 Dosentti Aarno Kari
2015 Professori Matti Uusitupa
2014 Professori Inkeri Elomaa
2013 Professori Martti Kekomäki
2012 Professori Marja-Riitta Taskinen
2011 Pääjohtaja Vappu Taipale
2010 Professori Jussi Huttunen
2009 Professori Hilikka Soininen

Tutkimusryhmän perustajan apuraha

Tutkimusryhmän perustajan apurahojen kohde-ryhmänä ovat väitelleet lääkärit. Nämä apurahat mahdollistavat päätoimisen tutkimuksen ilman päätoimen päivittäisiä velvoitteita 18 kuukauden ajaksi kolmen vuoden aikana.

LT Mika Kontro, Helsinki

Prospective clinical trial for determining factors predicting a response to the BCL2 inhibitor venetoclax in patients who have acute myeloid leukemia and overcoming resistance with novel combinations

LT Silja Kosola, Espoo

Chronic disease transition from childhood into adulthood: an international, longitudinal study

LT Markku Lähteenvuo, Kuopio

Towards personalized drug therapy by means of pharmacogenetics – Linking genetic variants to disease outcomes

LT Outi Uimari, Oulu

The role of metabolic factors and hypoxia response in uterine fibroid development

*Tutkimusapurahan saajat
Mika Kontro ja Silja Kosola
Kuva: Emmi Kähkönen*

Outi Uimari

Markku Lähteenvuo

Verisyöpä muuttuu krooniseksi sairaudeksi

Aikoinaan leukemia kuulosti kuolemantuomiolta, mutta nykyisin jopa pahamaineiseen akuuttiin myelooiseen leukemiaan (AML) sairastuneista työkäisistä yli puolet paranee. Ja uusia lääkkeitä on tulossa, joten hoitotulokset kohenevat jatkossakin, kertoo hematologi, LT Mika Kontro.

”Akuutista leukemiasta tulee hoidettava krooninen sairaus samaan tapaan kuin esimerkiksi sydän- ja verisuonisairaudesta”, Kontro toteaa.

Kontro ryhmineen tutkii lupaavan uuden AML:n täsmälääkkeen, ventoklaksin, tehoa kliinisessä lääketutkimuksessa. Sitä voidaan antaa niillekin iäkkäille potilaille, joille solusalpaajahoidot eivät sovellu. Ryhmä selvittää myös, miten syöpäsolujen muuttumista vastustuskykyisiksi käytettyjä lääkeaineita kohtaan voitaisiin estää.

Tutkimusryhmän perustajan apurahan saanut Mika Kontro: ”Uskon, että tulevaisuudessa meillä on mahdollisuus tarjota potilaille hyviä, pitkäkestoisia hoitovasteita, joiden aikana elämänlaatu pysyy hyvänä.”

Lue lisää tutkijahaastatteluja ja Mika Kontron haastattelu kokonaisuudessaan säätöön verkkosivuilta: www.laaketieteensaatio.fi

Palaavan tutkijan apuraha 50 000 €

Apuraha on tarkoitettu ulkomailta Suomeen palaaville tutkijoille.
Vuonna 2019 säätiö myönsi kuusi 50 000 euron suuruista palaavan tutkijan apurahaa.

LT Oiva Arvola, Lohja

Attenuating myocardial ischemia reperfusion injury with neural progenitor cell derived exosomes

LT Maria Hurskainen, Ottawa

Novel approach to rejection after pediatric heart transplantation

LT Janne Koskimäki, Chicago

MiRNomes and brain recovery with plasticity after acute brain injuries

LT Tuomas Lilius, Kööpenhamina

Neuropharmacology of the glymphatic system

LT Mikko Myllymäki, Espoo

Clonal hematopoiesis in rheumatoid arthritis

Hyljintä riesana sydänsiirroissa

Vaikean sydäntaudin viimeinen hoitokeino on sydänsiirto. Niitä tehtiin Suomessa viime vuonna noin 50, mutta tarve olisi vieläkin suurempi. Alan kehittymisestä huolimatta hyljintä on edelleen iso ongelma. LT Maria Hurskainen tutkii hyljintäreaktio syntymekanismeja.

”Ei ole hyviä menetelmiä, joilla voitaisiin tunnistaa potilaalla alkanut hyljintäreaktio. Yleensä se nähdään vasta siinä vaiheessa, kun se on jo aiheuttanut kudostuhoa.”

Toiveena on löytää uusia biomarkkereita, jotka kertoisivat hyljinnästä nopeammin. Tällöin lääkäri osaisi puuttua tilanteeseen jo varhaisessa vaiheessa. Hurskainen sai tutkimuksiinsa hyviä eväitä post doc -kaudelta Kanadasta. Hän hyödyntää kliinisten näytteen analysoinnissa uusia systeemibiologisia menetelmiä, kuten yksisolusekvensointia. Menetelmän avulla nähdään entistä yksityiskohtaisemmin, mitä muutoksia kudoksessa tapahtuu hyljintäreaktion käynnistyessä.

Palaavan tutkijan apurahan saanut

Maria Hurskainen:

”Opin Kanadassa valtavasti kaikkea uutta, jota pääsen nyt hyödyntämään tutkimuksessani Suomessa. Tosi hienoa, kun sain apurahan. Se kannustaa eteenpäin.”

Post doc -apurahat

Post doc pooli jakaa apurahoja tutkimukseen ulkomailla. Säätiöiden yhteisen poolin ansiosta ulkomaille lähtevä tohtoritutkija voi saada riittävän apurahan yhdellä hakemuksella. Tarkoitus on edistää väitelleiden tutkijoiden kansainvälistymistä. Pooliin kuuluvat 13 säätiötä ovat varanneet tarkoitukseen yhteensä 3,2 milj. euroa vuosittain.

LT Tuulia Vallius, Harvard Med School.

Rintasyövän mikroympäristön tutkiminen uudella solu/
kudoskuvantamis-menetelmällä (CyCIF)

66 000

LT Svetlana Vakkilainen, National Institute of Health, Washington DC

Immuunipuutoksen mekanismit rusto- hiushypoplasiassa

80 000

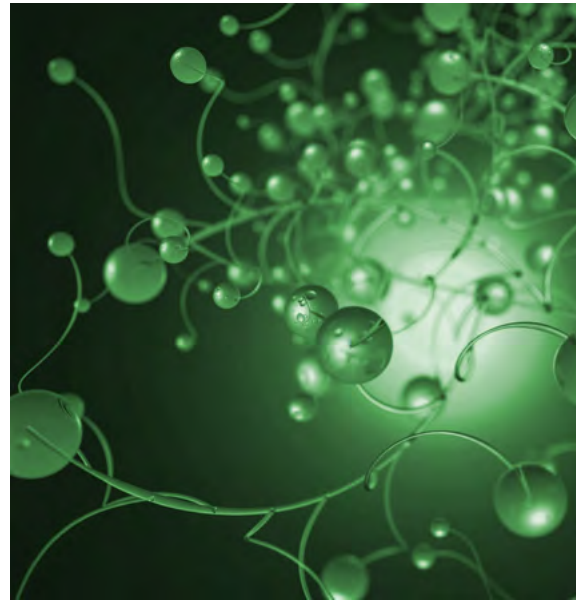
Uutta tietoa suomalaiseseen tautiperintöön kuuluvasta harvinaissairaudesta

Rusto-hiushypoplasia (RHH) on harvinainen perinnöllinen tauti, joka on Suomessa poikkeuksellisen yleinen. Taudin ominaispiirteitä ovat lyhytkasvuisuus, hiusten hentous, immuunivaje, anemia ja lisääntynyt syöpäriski.

LT Svetlana Vakkilainen viettää post doc - kautensa Yhdysvaltain terveysvirastossa. Hänen tarkoituksenaan on luoda kantasolumalli, jossa on tautia aiheuttava geenimuutos. Hän toivoo, että tutkimuksen tuoma tieto auttaa ymmärtämään, kuinka RHH-potilaan oireita voidaan helpottaa ja tauti mahdollisesti jopa parantaa.

”Yhdysvalloissa immunologian tutkimus on huipputasolla. Tarkoitukseni on tuoda hyviä oppeja ja tärkeää tietoa mukaan.”

Post doc -apurahan saanut Svetlana Vakkilainen: ”Toivon, että immunologia on tulevaisuudessa oma lääketieteen erityisalansa Suomessakin.”

Tutkimusapurahat

päätoimiseen tutkijana työskentelyyn

Tutkimusapurahat mahdollistavat 4, 8 tai 12 kuukauden päätoimisen työskentelyn tutkimuksen parissa. Vuonna 2019 säätiö myönsi tutkimusapurohoja 36 tutkijalle, yhteensä 558 000 euroa. Säätiö myönsi 9000 euron suuruisen neljän kuukauden apurahan 22 lääkärille, 18 000 euron suuruisen kahdeksan kuukauden apurahan kahdelle lääkärille ja 27 000 euron suuruisen vuoden apurahan 12 lääkärille.

12 kk | 27 000 €

LL Salli Antila, Helsinki

Aivokalvojen imusuonet fysiologisissa ja patologisissa tiloissa

LO Timo Anttila, Helsinki

Aivojen geneettisen variaation kartoittaminen

LT Hanna Hautamäki, Espoo

Toistuvan keskenmenon taustatekijät - immunologisen säätelyn ongelma?

LL Toini Pemmari, Tampere

Hakeutuvien peptidien hyödyntäminen ihoahaavan paranemista edistävien lääkinnällisten sovellusten pohjana

LT Jaakko Piitulainen, Turku

Nielurisaleikkausmenetelmien vertailututkimus

LL Lari Pyöriä, Helsinki

Elimistön viromin persistoivat DNA-virukset

LL Elmo Saarentaus, Espoo

Tautisidonnaisten kopiolukuvariaatioiden vaikutus sairastavuuteen, sosioekonomisiin tekijöihin ja elämänlaatuun FINRISK-aikuisväestössä

LO Heikki Sarin, Tampere

Kehonkoostumuksen, liikunnan ja ravitsemuksen vaikutus suoliston mikrobiomin koostumukseen ja terveyteen

LL Pyry Sipilä, Espoo

Infektioaudit dementiaan riskitekijöinä

LL Julia Suikkanen, Helsinki

Keskosien kardiometaboliset ja kognitiiviset haasteet nuorena aikuisena sekä syyt kohonneen riskin takana

LT Ville Varho, Helsinki

Sepelvaltimoiden TT sydänlihasiskemian ennustamisessa

LT Anni Virtanen, Espoo

Munasarjasyövän hoitovastetta ja eloonjäämistä ennustavat kudosmerkkiaineet

8 kk | 18 000 €

LT And Demir, Helsinki

Virtsan gonadotropiini määritysten soveltuvuus lasten murrosiän häiriöiden diagnostiikkaan

LO Felix He, Turku

Ebola- ja Marburg-filovirusten molekyyllitason mekanismit luontaisten immuunivasteiden estossa

Elintavat muokkaavat suoliston mikrobistoa

Viime vuosina on havaittu, että suoliston mikrobistolla on yhteys monenlaisiin sairauksiin, kuten diabetekseen, sydän- ja verisuonitauteihin ja suolistosyöpiin. ETM, LO, tohtorikoulutettava Heikki Sarin tutkii, miten suoliston mikrobiston monimuotoisuuteen voitaisiin vaikuttaa elintapoja muuttamalla. Erityisesti hän selvittää kehonkoostumuksen, ravitsemuksen ja liikunnan vaikutuksia.

”Suolistomikrobit ovat kuuma ja ajankohtainen tutkimusaihe. Tutkimme esimerkiksi, miten ruokavalion koostumus ja liikunnan määrä vaikuttavat mikrobiston lajikoostumukseen.”

Toiveena on ymmärtää paremmin, miten elintavat vaikuttavat mikrobistoon ja voitaisiinko esimerkiksi tietyn tyyppisellä ravitsemuksella ja liikunnalla edistää suoliston terveyttä.

Tutkimusapurahan vuonna 2019 saanut Heikki Sarin: ”Tutkimusrahoitus on tänä päivänä kiiven alla. Tällainen rahoitus kannustaa täysipäiväiseen tutkimustyöhön ja antaa taloudellista vakautta tulevaisuuteen.”

4 kk | 9 000 €

LT Karoliina Aarnio, Helsinki

Nuorten aivoinfarktipotilaiden pitkäaikaisennuste

LL Mirella Ahonen-Siirtola, Oulu

Vatsanpeitteiden arpityrät: leikkaustekniikat ja -tulokset 2000-luvulla Suomessa

LL Otso Arponen, Espoo

Diffuusiokuvantamispohjainen rintasyövän neoadjuvanttihoitovasteen seuranta

LL Maria Hagnäs, Rovaniemi

Hoitosuunnitelman käyttöönoton vaikutus perusterveydenhuollon tyypin 2 diabetes potilaiden hoitotapainoon

LL Kjell Helenius, Åbo

Pienten keskosten hoidon keskittämisen vaikutus ja hoitotulosten kansainvälinen vertailu. Epidemiologinen rekisteritutkimus.

LL Md. Iftakher Hossain, Turku

Kuvantamisen ja biomarkkereiden yhdistäminen aivovammojen arvioinnissa

LL Reetta Isohookana, Helsinki

Haitallisten lapsuuden ajan tapahtumien yhteys nuorten itsetuhoisuuteen, epäsuotuisaan painonhallintakäyttäytymiseen, persoonallisuushäiriöiden kehittymiseen sekä koulumenestykseen

LT Ilkka Liikanen, Helsinki

T-solujen immuunivasteen säätely syöpähoidoissa onkolyttisella adenoviruksella -käsittelyään väitöksen jälkeiseen tutkimukseen

LL Tuomas Lähdeoja, Espoo

Olkaniivelen täyhystyskirurgian vaikuttavuus

LT Ivan Marinkovic, Espoo

Neuropsykiatriset ominaisuudet lievän ja keskivaikean aivovamman potilailla ja niiden vaikutus työhön paluuseen ja kuntoutusennusteeseen.

LL Elisa Neuvonen, Kuopio

Psykososiaaliset tekijät dementian ehkäisyssä: havainnoivista tutkimuksista monitekijäiseen interventioon

LT Johanna Piispala, Oulu

Toiminnallisen magneettikuvauksen avulla optimoitu tinnituksen transkraniaalinen sarjamagneettistimulaatiohoito

LT Anna Pärtty, Turku

Lapsen varhaisten tekijöiden vaikutus tarttumattomien tautien sairastumisriskiin sekä suolistomikrobiston kehitykseen

LT Maritta Pöyhönen-Alho, Espoo

Liikuntakäyttäytyminen ja sykevälivaihtelu - pilottitutkimus

LL Elisa Rahikkala, Oulu

Harvinaiset geneettiset sairaudet Pohjois-Suomessa -tutkimus

LL Tiina Rantsi, Klaukkala

Lisääntymiselinten mikrobiomin merkitys lapsettomuuden taustalla ja lapsettomuushoitojen onnistumisessa

LT Pilvi Riihilä, Littoinen

Komplementtijärjestelmä ihon okasolusyövässä

LT Minna Rusanen, Kuopio

Tehostetun elintapaohjauksen vaikutukset muisti- ja ajattelutoimintoihin sydän- ja verisuonisairaille

LL Kristiina Rönö, Helsinki

Alkuraskauden metabolimiikka raskausdiabeteksen ennustamisessa lihavilla ja normaalipainoisilla synnyttäjillä - Väestöpohjaiseen EDDIE-kohorttiin perustuva tapaus-verrokkitutkimus (EDDIE-META)

LL Minna Sucksdorff, Turku

ADHD:n raskaudenaikaiset ja varhaisvaiheen riskitekijät

LL Marcus Sucksdorff, Turku

Neuroinflammaation in vivo kuvantaminen MS-taudissa käyttäen positroniemissiotomografiaa (PET)

LT Juha Taavela, Jyväskylä

Gluteeniherkkyyden yleisyys ja mekanismit Suomessa

Suomen Lääketieteen Säätiön kannustusapuraha 5000 euroa

Säätiö myönsi kertomusvuonna 305 000 euroa kannustusapurahoina väitöskirjaansa valmisteleville ja tutkijanuraansa aloitteleville lääkäreille. Apurahan sai 61 nuorta tutkijaa. Lista apurahansaajista on säätiön sivuilla: www.laaketieteensaatio.fi

Suomen Lääketieteen Säätiön eka-apuraha 2500 euroa

Säätiö jakoi tutkimustyötään aloittaville lääketieteen opiskelijoille ja lisensiaateille Eka-apurahoina 275 000 euroa. Apurahan saajia oli 110.

Lista apurahansaajista on säätiön sivuilla:
www.laaketieteensaatio.fi

Tätä Suomessa tutkitaan

	Sairausryhmä*		2019 hakemuksia kpl	2019 hakemuksia %	Muutos 2019 vs. 2018 %
1.	Syöpäsairaudet	104	15	12	3
2.	Neurologiset sairaudet	90	13	9	4
3.	Sydän- ja verisuonisairaudet	80	11	14	-3
4.	Muut sisätaudit	74	10	12	-2
5.	Lastentaudit	67	9	8	1
6.	Naistentaudit ja synnytys	60	8	8	0
7.	Tuki- ja liikuntaelinten sairaudet ja vammat	52	7	6	1
8.	Tartuntataudit	38	5	5	0
9.	Terveysten edistäminen, terveydenhuollon toimintatavat	32	4	7	-3
10.	Mielenterveys, psykiatriset sairaudet	24	3	4	1
	Muut	96	13	15	-2
	Yhteensä	717	100		

* Sairauksien ryhmittelyssä on hyödynnetty soveltuvin osin ICD-10-tautiluokitusta. Ryhmiä on yhdistelty luettavuuden parantamiseksi. Toisaalta joukkoon on lisätty muutamia kategorioita, kuten perustutkimus, lastentaudit ja terveyden edistäminen / terveydenhuollon toimintatavat.

Syövät ja neurologiset sairaudet suosituimpia tutkimuskohteita

Säätiön vuoden 2019 apurahahakemuksista 15 prosenttia koski syöpäsairauksia, 13 prosenttia neurologisia sairauksia ja 11 prosenttia sydän- ja verisuonisairauksia. Eniten haettiin Eka-apurahaa, joka on tarkoitettu aloitteleville tutkijoille.

Syövät, dementia sekä sydän- ja verisuonitaudit ovat suomalaisten yleisimmät kuolinsyyt.

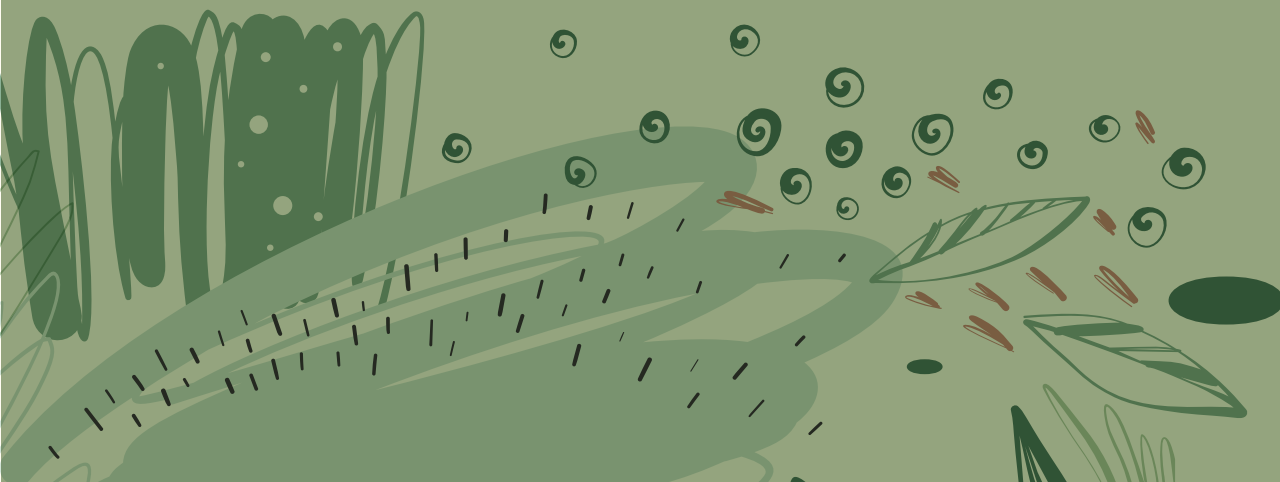
– Väestön ikääntyessä ja lihoessa nämä sairaudet tulevat todennäköisesti yleistymään entisestään. Se selittää ainakin osittain sitä, miksi apurahaa on haettu eniten juuri näihin tutkimuskohteisiin, toteaa säätiön puheenjohtaja Anne Remes.

Jos neurologian alaan olisi laskettu mukaan myös aivoverenkiertohäiriöt, olisivat neurologiset sairaudet olleet selkeästi suosituin tutkimuskohde.

Vuonna 2016 neurologiset sairaudet aiheuttivat maailmanlaajuisesti 9 miljoonaa kuolemaa, mikä on 40 prosenttia enemmän kuin vuonna 1990. Muistisairauksien ja Parkinsonin taudin ohella apurahaa hakeneita kiinnostivat erityisesti MS-tauti, aivovammat, kivunhoito ja harvinaiset neurologiset sairaudet.

Hakemuksista vain kolme prosenttia koski mielenterveyden alan tutkimuksia. Masennukseen liittyvää tutkimusrahoitusta haettiin ainoastaan muutama tutkimusprojektiin, vaikka työkyvyttömyyseläkkeelle siirytään yhä useammin masennuksen vuoksi.

– On yllättävää, ettei mielenterveysongelmien selkeä kasvu näy hakemuksissa.

Rintasyövän ennuste tarkentuu

Rintasyöpiä on monenlaisia – osa on vaikeammin ja osa helpommin hoidettavia. Lääkäri tarvitsee uusia työkaluja arvioidakseen, milloin kasvain vaatii tavanomaista tehokkaampaa hoitoa. LO, tohtorikoulutettava Anniina Jääskeläinen etsii keinoja, joilla rintasyövän etenemistä voitaisiin ennustaa paremmin.

- Etsimme rintasyöpänäytteistä uusia taudin ennustetekijöitä. Toiveena on, että potilaat voitaisiin tulevaisuudessa jakaa tarkemmin alaryhmiin. Tällöin lääkitys voitaisiin räätälöidä ja hoidot kohdistaa paremmin.

Jääskeläisellä on käytössään laaja potilasaineisto, joka sisältää kliinisiä tietoja ja kudospäätteitä. Tietojen avulla hän pyrkii löytämään molekyylibiologisia merkkiaineita, jotka auttavat syöpätyypin tarkemmassa määrittelyssä.

Kannustusapurahan vuonna 2019 saanut Anniina Jääskeläinen:

”Apurahan saaminen tuntui tosi hienolta. Oma työ tulee enemmän näkyväksi.”

Suomen Lääketieteen Säätiön rahastot

RAHASTO	RAHASTON PERUSTAMISVUOSI
Säätiön kantarahasto (käyttörahasto)	1960
Maija ja Matti Vaskion rahasto	1960
Winthrop-lääkeyhtymän tutkimusrahasto	1966
Orionin tieteellinen tutkimusrahasto	1966
Kliinisen kemian tutkimussäätiön rahasto	1967
Aino Eerolan rahasto	1973
Tauno Putkosen rahasto	1973
Paavo ja Veikko Pirilän rahasto	1978
Pohjolan ja Suomi-yhtiöiden rahasto	1984
Martti Liesmaan rahasto	1983
Teemu Pohjanpellon rahasto	1986
Håkan Poppiuksen rahasto	1986
Aarno ja Jenny Piponiuksen rahasto	1986
Alkoholitutkimusrahasto	2001
Sinikka ja Seppo Heikkilän rahasto	2003
A.E. Vehmaksen rahasto	2006
Eero Matti Ranisen rahasto	2008
Planmeca-Planmed rahasto	2010
Roland, Marita ja Patricia Freundin rahasto	2011
Vieno Mirjam Rissasen rahasto	2012
Aili Vappu Turusen rahasto	2014
T W Lilljan säätiön rahasto	2018
Anna-Kaisa Nikalin rahasto	2019

Lahjoitukset

Lahjoitus Suomen Lääketieteen Säätiölle ohjautuu laadukkaaseen lääketieteelliseen tutkimukseen. Lahjoitukset käytetään lyhentämättöminä tutkimuksen hyväksi.

Kertomusvuonna säätiö sai lahjoituksia yhteensä 237 980 euroa, joista pääosan muodosti Anna-Kaisa Nikalin kuolinpesän tekemä 236.000 euron lahjoitus perustettavaan Anna-Kaisa Nikalin nimikkorahastoon. Rahaston varat käytetään lääketieteellisen tutkimustyön tukemiseen ja erityisesti molekyylläketieteelliseen ja lastentauteja koskevaan tutkimukseen.

Säätiö kiittää lahjoittajia saamastaan tuesta!

POIKKEUKSELLISET AJAT VAATIVAT POIKKEUKSELLISTA TUKEA

Suomen Lääketieteen Säätiö yhdisti voimansa kolmen muun säätiön kanssa koronavirusta ja viruspandemioita vastaan. Tutkimusapurahoja jaettiin yhteensä 800 000 euroa taudin leviämismekanismien ja tehokkaan hoidon tutkimukseen.

Tutkijat kymmenessä rahoitetussa tutkimushankkeessa ovat jo työssään!

Uudet lääketieteelliset uhat ratkaistaan vain tutkimuksella

Tue tutkimusta, jotta laadukasta hoitoa tehdään myös huomenna! Voit kohdistaa lahjoituksesi haluamallesi lääketieteen tutkimusalalle kuten tartuntatautien tutkimukseen, kansanterveysystyöhön tai muuhun tärkeänä pitämäsi kohteeseen.

Tee lahjoitus ja tutustu kohteisiin:
www.laaketieteensaatio.fi/lahjoitukset

TUTKIMUKSEN TUKENA JO VUODESTA 1960

Suomen Lääketieteen Säätiö on edistänyt suomalaisen lääketieteen tutkimusta jo 60 vuotta. Viimeisen kymmenen vuoden aikana olemme jakaneet apurahoja yli 20 miljoonaa euroa ja rahoittaneet noin 1500 lääketieteen tutkijaa ja tutkimusryhmää.

Juhlavuoden kunniaksi keräsimme 60 menestystarinaa lääketieteen tutkimuksesta ja tekijöistä – 60 hyvää syytä tehdä tukea ja tutkimusta.

Tutustu tarinoihin osoitteessa www.60hyvaasytta.fi

Tuloslaskelma ja tase

TULOSLASKELMA	01.01.2019-	01.01.2018-
Euro	31.12.2019	31.12.2018
VARSINAINEN TOIMINTA		
TUOTOT		
Toiminnan tuotot	17,541.00	0.00
KULUT		
Jaetut apurahat	-2,108,750.00	-2,188,750.00
Henkilöstökulut	-115,958.23	-120,402.73
Muut varsinaisen toiminnan kulut	-227,293.04	-168,878.33
VARSAINAISEN TOIMINNAN KULUJÄÄMÄ	-2,434,460.27	-2,478,031.06
VARAINHANKINTA		
TUOTOT		
Lahjoitukset	237,980.00	50.00
Muut tuotot	0.00	933,929.36
KULUT		
Varainhankinnan kulut	-5,278.60	-1,942.70
VARAINHANKINNAN TUOTTOJÄÄMÄ	232,701.40	932,036.66
SIJOITUS- JA RAHOITUSTOIMINTA		
TUOTOT		
Voitto-osuustuotot	731,004.40	748,450.10
Arvopapereiden luovutusvoitot	2,638,121.72	5,470,692.14
Arvonlennusten palautukset	3,618,129.37	205,713.52
Vuokratuotot	18,828.00	18,809.00
Muut tuotot	353,503.40	296,580.95
	7,359,586.89	6,740,245.71
KULUT		
Yhtiövästikkeet	-3,057.33	-2,772.94
Arvopapereiden hoitokulut	-39,240.45	-34,513.16
Arvopapereiden luovutustappiot	-395,566.34	-568,531.88
Arvopapereiden arvonalennukset	-49,310.24	-3,661,007.94
Muut kulut	-24,143.02	-22,820.00
	-511,317.38	-4,289,645.92
SIJOITUS- JA RAHOITUSTOIMINNAN TUOTTOJÄÄMÄ	6,848,269.51	2,450,599.79
TUOTTOJÄÄMÄ	4,646,510.64	904,605.39
RAHASTOSIIRROT	-1,838,606.66	-615,955.42
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	2,807,903.98	288,649.97

TASE	31.12.2019	12/31/2018
Euro		
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
SIJOITUKSET		
Yhdistetty sijoitusomaisuus		
Huoneisto-osakkeet	153,210.79	153,210.79
Muut arvopaperit	78,123,452.54	73,875,710.90
Muut sijoitukset	250.00	250.00
SIJOITUKSET YHTEENSÄ	78,276,913.33	74,029,171.69
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Lyhytaikainen		
Siirtosaamiset	111,890.25	41,085.75
Rahat ja pankkisaamiset	1,990,805.79	1,396,074.92
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	2,102,696.04	1,437,160.67
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>80,379,609.37</u>	<u>75,466,332.36</u>

VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	8,409.40	8,409.40
Sidotut rahastot		
Omakatteiset rahastot	35,623,883.93	33,531,777.27
Muut sidotut rahastot	14,364,230.36	14,617,730.36
Sidotut rahastot	49,988,114.29	48,149,507.63
Vapaat rahastot	1,570,256.48	1,622,256.48
Kantarahasto	22,169,199.41	21,828,549.44
Tilikauden ylijäämä	2,807,903.98	288,649.97
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	76,543,883.56	71,897,372.92
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Ostovelat	42,701.71	8,006.01
Muut velat	1,586.94	22,962.26
Siirtovelat	3,791,437.16	3,537,991.17
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	3,835,725.81	3,568,959.44
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>80,379,609.37</u>	<u>75,466,332.36</u>

Hallinto ja henkilöstö

Säätiöllä oli toimintavuonna sääntöjen mukainen Duodecimin valtuuskunnan valitsema NEUVOTTELUKUNTA. Se valitsee hallituksen jäsenet ja tilintarkastajat, käsittelee tilinpäätöksen ja toimintasuunnitelman sekä päättää hallintoelinten jäsenten palkkioista.

NEUVOTTELUKUNTA 2019

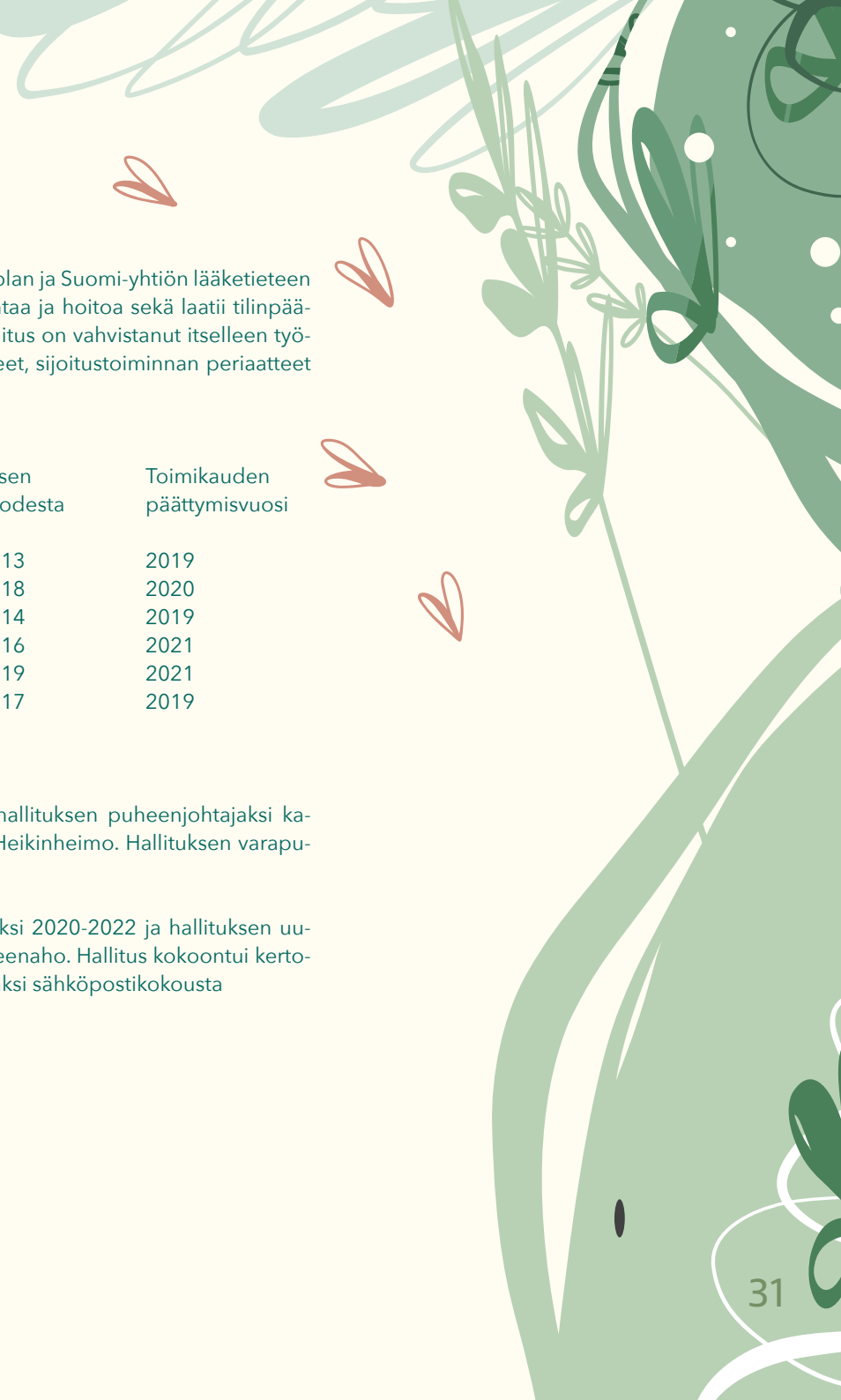
	Jäsen vuodesta	Toimikauden päättymisvuosi
Varatuomari Tiina Bäckman	2017	2019
FT Riikka Heikinheimo	2014	2019
Tkl Hille Korhonen	2017	2019
professori Veli-Matti Kosma, pj.	2016	2021
professori Veli-Matti Kähäri	2015	2020
professori Petri Lehenkari	2015	2020
LT Juha Metso	2016	2021
LT Leena Niemistö	2016	2021
LT Timo Otonkoski	2019	2021
professori Seppo Parkkila	2018	2020
professori Heikki Ruskoaho	2018	2020
professori Paula Rytälä	2017	2019

Säätiön neuvottelukunnan jäsenet valitsee Suomalaisen Lääkäriseura Duodecimin valtuuskunta.

HALLITUS päättää apurahojen ja Pohjolan ja Suomi-yhtiön lääketieteen palkinnon jaosta, valvoo varainhankintaa ja hoitoa sekä laatii tilinpäätöksen ja toiminta- suunnitelman. Hallitus on vahvistanut itselleen työjärjestyksen, apurahojen jakoperiaatteet, sijoitustoiminnan periaatteet ja säätiön lähipiiriohjeen.

HALLITUS 2019

	Jäsen vuodesta	Toimikauden päättymisvuosi
professori Anne Remes, pj.	2013	2019
professori Klaus Elenius	2018	2020
professori Oskari Heikinheimo	2014	2019
KTM Hanna Hiidenpalo	2016	2021
VTM, MBA Susanna Korpivaara	2019	2021
OTK Harri Pynnä	2017	2019

Muutokset vuoden 2020 alusta:

Neuvottelukunnan syyskokouksessa hallituksen puheenjohtajaksi kalenterivuodeksi 2020 valittiin Oskari Heikinheimo. Hallituksen varapuheenjohtajaksi valittiin Harri Pynnä.

Harri Pynnä valittiin uudelleen kaudeksi 2020-2022 ja hallituksen uudeksi jäseneksi professori Riitta Kaarteenaho. Hallitus kokoontui kertomusvuonna seitsemän kertaa ja piti kaksi sähköpostikokousta

Apurahapäätösten valmistelu

Hallituksen apurahapäätökset valmisteltiin kolmessa asiantuntijaelimessä. Tutkimusryhmän perustajan ja Palaavan tutkijan apurahahakemukset arvioi säätiön apurahavaliokunta. Eka-, kannustus- ja tutkimusapurahahakemukset arvioi säätiön stipendivaliokunta. Post doc -hakemukset arvioi post doc -poolin asiantuntijaryhmä, jossa säätiön edustajina toimivat Oskari Heikinheimo ja Anne Remes. Suomen Akatemian Terva-ohjelman johtoryhmässä toimi Anne Remes.

APURAHAVALIOKUNTA 2019

	Jäsen vuodesta	Toimikauden päättymisvuosi
professori Johanna Kuusisto	2019	2021
dosentti Johanna Laukkarinen	2018	2020
professori Ville Peltola	2019	2021
dosentti Terhi Piltonen	2019	2021
professori Taneli Raivio, pj.	2014	2019
professori Kaisa Tasanen-Määttä	2018	2020

STIPENDIVALIOKUNTA 2019

	Jäsen vuodesta	Toimikauden päättymisvuosi
tutkimusprofessori Markus Perola, pj.	2011	2019
dosentti Ilkka Junttila	2018	2020
professori Jaro Karppinen	2016	2021
dosentti Saara Metso	2015	2019
dosentti Mikko Pakarinen	2016	2021
dosentti Pia Vihinen	2014	2019
dosentti Mikael Von und zu Fraunberg	2016	2018

Hallituksen puheenjohtajan vuosipalkkio oli 9 200 euroa ja jäsenen palkkio 6 600 euroa. Valiokuntien puheenjohtajan palkkio oli 3 300 euroa ja jäsenen palkkio 2 000 euroa. Neuvottelukunnan puheenjohtajalle ja jäsenille ei makseta palkkiota.

SIJOITUSPÄÄTÖSTEN VALMISTELU

Sijoituspäätösten valmistelusta vastasi toimikunta, johon kuuluivat puheenjohtajana Hanna Hiidenpalo Harri Pynnä ja sihteerinä asiamies. Toimikunta kokoontui kaikkiaan yhdeksän kertaa. Toimintavuoden aikana parannettiin varainhoitajien seurantaa ja valmisteltiin päätöksiä salkunhoidon tehostamiseksi passiivisalkkumallilla. Säätiö sijoitussuunnitelma päivitettiin.

VIESTINTÄ

Viestintäryhmä vastasi viestintäasioiden valmistelusta; se piti kolme kokousta, ja siihen kuuluivat Anne Remes, Oskari Heikinheimo ja Susanna Korpivaara. Säätiö käytti pääasiallisena viestintä- ja vuorovaikutuskanavana Twitteriä, jossa säätiöllä oli vuoden lopussa 960 seuraajaa. Säätiön uutiskirjeellä oli lähes 3000 tilaajaa ja se ilmestyi kolme kertaa. Vuoden aikana tehtiin ammattimaista mediaviestintää: muun muassa julkaistiin apurahansaajien haastatteluita ja tiedotteita tutkimusrahoituksesta.

Verkkosivuilla julkaistiin vuoden aikana 17 artikkelia tai tiedotetta. Joukossa on muun muassa tutkijatartinoita sekä säätiön uutisia apurahahausta, Pohjolan lääketieteen palkinnosta, T W Lilljan säätiön sulautumisesta Suomen Lääketieteen Säätiöön sekä säätiön teettämistä tutkimuksista. Mediatiedotteita lähetettiin vuoden aikana kaikkiaan kaksitoista. Säätiö näkyi lääketieteen alan medioissa ja yleismedioissa erityisesti apurahoja koskevassa uutisoinnissa.

Säätiön ääni vahvistui entisestään myös sosiaalisessa mediassa. Twitterin päivittämistä jatkettiin aktiivisesti, minkä ansioista seuraajamäärä tuplaantui. Twitterissä on jaettu tietoa säätiön verkkosivujen artikkeleista ja tiedotteista sekä kansanterveyteen liittyvistä asioista ja lääketieteellisestä tutkimuksesta.

Säätiö osallistui aktiivisesti yhteiskunnalliseen keskusteluun lääketieteen tutkimuksesta. Säätiö puheenjohtaja oli mukana luovuttamassa Kliinisen tutkimuksen vetoomusta uuden Eduskunnan eduskuntaryhmille 3.5. Säätiö osallistui Suomi-Areenaan Porissa Huomisen terveys -päivässä 15.7. yhdessä Nuori Lääkäriyhdistyksen ja Suomen Biopankkien Osuuskunnan kanssa järjestämällä keskustelun terveydenhuollon tulevaisuudesta. Säätiön puheenjohtaja puhui TUTKAS-seminaarissa Pikkuparlamentissa 22.10. aiheesta "Lääketieteellisen tutkimuksen hyötyjä ja maksajat - lääketutkimuksen myytit"

Säätiö järjesti vuoden aikana kaksi lääketiedettä tukevien säätiöiden tapaamista.

Säätiö kokosi uusia tietoaaineistoja lääketieteen tutkimuksesta. Säätiö teetti selvityksen suomalaisen lääketieteellisen tutkimuksen rahoituksesta yhteistyössä 10 muun säätiön kanssa. Lisäksi säätiö toteutti tutkimuksen suomalaisten asenteista lääketieteellisistä tutkimuksista kohtaan.

MUU HALLINTO

Säätiön osa-aikainen asiamies oli DI Jouni Lounasmaa. Lounasmaa oli toimintavuonna Säätiöt ja rahastot ry:n hallituksen jäsen.

Toimistopalvelut ostetaan Duodecim-seuralta. Säätiön sihteerinä toimi HSO-sihteeriksi Marketta Kaunisto. Omaisuudenhoito- ja taloushallinnon palvelut ostetaan alan yrityksiltä.

TILINTARKASTAJAT

Säätiön tilintarkastajina toimi tilintarkastusyhteisö KPMG oy, päävastuullisena tilintarkastajana KTM Kirsi Aromäki.

Riskienhallinta ja toimintaperiaatteet

Hallitus vastaa strategia-asiakirjassa kuvatusa säätiön riskienhallintapolitiikasta ja valvoo sen toteuttamista. Asiamies vastaa hallituksen ohjeistuksen mukaan riskienhallinnan toteuttamisesta.

Taloudellisista riskeistä merkittävin on sijoitustoimintaan liittyvä epävarmuus. Sijoituksia hoidetaan suunnitelmallisesti ja niihin liittyvää riskiä hallitaan hajauttamalla sijoitukset varainhoitajien välillä, sijoituslajeittain ja maantieteellisesti. Säätiöllä on hyväksytty sijoituspolitiikka, joka muodostaa sijoitustoiminnan riskienhallinnan ohjeen.

Hallituksen sijoitustoimikunta valmistelee sijoitusasiat hallitukselle, laatii ehdotuksen säätiön sijoitustoiminnan periaatteiksi ja sijoitusstrategiaksi, seuraa sijoitusstrategian toteutumista ja arvioi sijoitustoiminnan riskejä valvoo ja ohjaa varainhoitajia sijoitusstrategian toteutuksessa ja kilpailuttaa varainhoitajat määräajoin.

Osa säätiön keskeisistä toiminnoista on ulkoistettu kustannustehokkuuden saavuttamiseksi (omaisuudenhoito, toimistopalvelut, taloushallinnon palvelut). Palvelujen laatuun liittyvää riskiä alennetaan valitsemalla palvelujen tarjoajat huolellisesti, säännöllisellä raportoinnilla ja seurannalla sekä kilpailuttamisella.

Säätiöllä on vastuuvakuutus, joka kattaa hallituksen ja asiamiehen toiminnan. Säätiöllä on myös luottamustehtävissä toimivien tapaturmavakuutus, joka on voimassa säätiön tehtävissä ja niihin liittyvillä matkoilla.

Hallitus tarkastelee säätiön toimintaan liittyviä riskejä kokouksissaan vähintään kerran vuodessa. Hallitus käsittelee vuosittain elokuun kokouksessaan strategian ja toimintaperiaatteet sekä hallituksen työjärjestyksen. Lisäksi hallitus arvioi vuosittain, miten apurahapolitiikalla parhaiten toteutetaan lääketieteellisen tutkimustyön ja koulutuksen tukemista. Hallitus arvioi toimintaansa vuosittain joulukuun kokouksessa. Säätiöllä on hallituksen vahvistama lähipiiriohje.

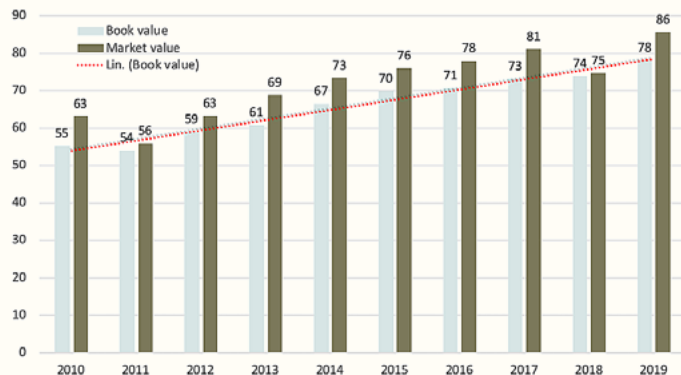
Säätiön verkkosivuilla on esillä toimintakertomus <http://www.laaketieteensaatio.fi>, jossa on taulukoitu kaikki lähipiiritapahtumat säätiölain ja säätiön hyvän hallintotavan mukaisesti.

Säätiön varojen hoito

Säätiön tavoitteena on pitkällä aikavälillä jakaa keskimääräistä omaisuuden reaalista nettotuottotasoa vastaava määrä apurahoina ja palkintoina. Vuosittain myönnettävien apurahojen määrä on ollut kymmenen vuoden aikana keskimäärin 3,3 prosenttia taseen omasta pääomasta. Vuonna 2019 jaettu apurahasumma oli 2,8 prosenttia ja koko varojenkäyttö 3,2 prosenttia taseen omasta pääomasta.

Säätiön sijoitukset on hajautettu eri omaisuusluokkiin ja maantieteellisesti tuotto ja riski huomioon ottaen. Hajauttamisella tuetaan tuottotavoitteen saavuttamista pitkällä aikavälillä. Osakkeiden osuus säätiön sijoituksista oli vuoden lopussa 61,9 prosenttia (59,6%).

Sijoitustoiminnan tuotto vuonna 2019 oli 18,1% (-5,7%). Sijoitusomaisuuden markkina-arvo oli vuoden lopussa 85,6 miljoonaa euroa (74,7) ja kirjanpitoarvo oli 78,1 miljoonaa euroa (73,9). Sijoitusomaisuuden kehitys viimeisen kymmenen vuoden aikana (miljoonaa euroa) on esitetty kuvassa 2. Salkunhoitajien menestymistä ja kuluja vertaillaan säännöllisesti.

Kuva 2. Sijoitusomaisuuden kehitys milj. euroa 2009-2019.

Lääketeen Säätiö on sitoutunut vastuulliseen sijoittamiseen. Säätiön sijoitustoiminnassa vältetään sijoituksia kohteisiin joiden toiminta on ristiriidassa tai vaarantaa terveyden ylläpitämistä. Säätiö toteuttaa vastuullisen sijoittamisen periaatteita ensisijassa varainhoitajien kautta. Säätiö edellyttää, että valittu yhteistyökumppani on määritellyt vastuullisen sijoittamisen periaatteet ja raportoi vastuullisuuden tuloksista. Vastuullisuuden tulee kuulua integroituna osana sijoitustoimintaan. Vastuullisuuden vaikutuksia salkun tuottoon ja riskiin mitataan siten, että käytettävät aikasarjat ovat riittävän pitkiä.

Säätiön ja rahastojen tilikauden tulos ennen rahastosiirtoja oli 4,6 M euroa (0,9), rahastosiirrot -1,8 M euroa (-0,6) ja säätiön tilikauden ylijäämä 2,8 M euroa (0,3).

Kuluvan vuoden näkymät

Vuoden 2020 talousarviossa varattiin myönnettäväksi apurahoina ja palkintoina yhteensä noin 2,2 miljoonaa euroa. Lisäksi päätettiin varata enintään 500 000 euroa jaettavaksi ylimääräisinä apurahoina juhluvuonna 2020.

Säätiö on varautunut osallistumaan Suomen Akatemian ja lääketiedettä tukevien säätiöiden yhteiseen Tieteellä terveyteen -akatemiaohjelmaan jatkokaudelle (2021 - 2022) yhteensä 200 000 eurolla kahden vuoden aikana. Ohjelma tavoittelee rohkeita uusia tutkimusavauksia merkittävistä kroonisista kansansairauksista ja ei-tarttuvista sairauksista aiheutuvien terveysongelmien ratkaisemiseksi.

Säätiön tarkoituksen toteuttamiseksi säätiö pyrkii tunnettavuutensa lisäämiseen sekä mahdollisten lahjoittajien että lääketieteen tutkijoiden keskuudessa.

Säätiö täyttää 60-vuotta vuonna 2020 ja toteuttaa juhluvuoden ohjelman Duodecimin kanssa. Juhluvuonna nostetaan esiin lääketieteen tutkimuksen saavutuksia ja tieteellisen tiedon arvoa. Säätiön osallistuu alueellisille lääkäripäiville, järjestää vuosijuhlan, toteuttaa 60 hyvää syytä -viestintä- ja varainhankintakampanjan ja valmistelee nuorille tutkijoille suunnatun Tutkijaportti -verkkopalvelua.

Säätiö on vuorovaikutuksessa muiden lääketieteen tutkimusta tukevien säätiöiden ja tahojen kanssa.

Säätiö seuraa koronaepidemian vaikutuksia ja arvioi alkuvuoden voimakkaan kurssilaskun vaikutuksia si-
joituspolitiikan toteuttamiselle.

Tilintarkastuskertomus

Suomen Lääketieteen Säätiö sr:n hallitukselle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet Suomen Lääketieteen Säätiö sr:n (y-tunnus 0221106-3) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2019. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan säätiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausuntonamme esitämme, että säätiön tilinpäätöksessä ja toimintakertomuksessa on annettu säätiön toiminnasta tilikaudella tiedot, jotka ovat olennaisia säätiön tarkoitusta ja toimintamuotoja koskevien sääntömääräysten noudattamisen arvioimiseksi. Palkkioita ja korvauksia, jotka säätiö on suorittanut sen toimielinten jäsenille, on pidettävä tavanomaisina.

Helsingissä 17. huhtikuuta 2020

KPMG OY AB

Kirsi Aromäki
KHT

Uni heijastuu kognitioon

Moni on huomannut, että jos nukkuu huonosti tai yöunet jäävät lyhyiksi, ajatus ei tahdo kulkea. LO, tohtorikoulutettava Tea Teräs selvittää, millaisia vaikutuksia toistuvasti huonosti nukutuilla öillä ja univaikeuksilla on ikääntyvän ihmisen kognitioon.

- Suurin osa tähänastisista tutkimuksista on keskittynyt pelkästään unen pituuteen. Univaikeuksia on otettu pitkissä tutkimuksissa vähän huomioon.

Teräs tutkii laajojen aineistojen ja kognitiivisten mittausten avulla, miten univaikeudet heijastuvat muisti- ja ajattelutoimintoihin. Tavoitteena on selvittää myös, millaisia vaikutuksia on unen paranemisella.

Eka-apurahan saanut Tea Teräs:

”Apuraha mahdollistaa sen, että pystyn keskittymään tutkimuksen tekoon muutoinkin kuin sivutyönä opiskelujen ohessa.”

Lue lisää säätiön toiminnasta ja 60-vuotisjuhlavuodesta verkkosivuilla www.laaketieteensaatio.fi.

Sivuillamme voit esimerkiksi katsoa ja lukea, miten Anne Remeksen tutkimus toi uutta tietoa suomalaisten muistisairauksista, kuinka Panu Jaakkola oli toteuttamassa Nobelin palkintoon johtanutta tutkimusta tai miten Anu Wartiovaaran tutkimusten ansiosta tuhannet mitokondriotauteja sairastavat ovat saaneet diagnoosin ja joihinkin sairauksiin on näköpiirissä hoitoja.

Seuraa meitä myös Twitterissä @LaaketieteenS!

SUOMEN LÄÄKETIETEEN
SÄÄTIÖ | 1960–2020 |

SUOMEN
LÄÄKETIETEEN SÄÄTIÖ
PL 713, 00101 Helsinki

Käyntiosoite:
Kalevankatu 11 A
00100 Helsinki

Puhelin (09) 6188 51
info@laaketieteensaatio.fi